

Sheets Trojka voor Catshuissessie 10 januari

Advies trojka

- De scenario's vergen o.i. geen uitleg over welk scenario de grootste sociaalmaatschappelijke en economische gevolgen heeft. De appreciatie van de trojka ziet met name op de prioritering binnen de ruimte die er is voor versoepelingen.
- **Hoofdboodschap:** Openen van primair onderwijs heeft vanuit economisch en maatschappelijk perspectief prioriteit, en dient ook indien de epidemiologische situatie geen aanleiding geeft tot versoepelingen, te worden overwogen.
- Er is een politiek besluit nodig in hoeverre afstandsonderwijs nog verantwoord en proportioneel is. Gegeven de grote, groeiende en permanente schade is goed denkbaar **dat de epidemiologische baten van afstandsonderwijs niet opwegen tegen de schade die de maatregel veroorzaakt aan de maatschappij, economie en volksgezondheid.**

Hoofdboodschap: Openen van primair onderwijs is van zeer groot belang

1. Online afstandsonderwijs is zeer onwenselijk en heeft grote sociaalmaatschappelijke en economische gevolgen:

- Uit onderzoek blijkt dat Nederlandse kinderen in het basisonderwijs tijdens de 1^e golf **gemiddeld niets geleerd** hebben. Leerachterstanden lopen momenteel verder op.
- Economische schade is op termijn zeer groot. Verminderde opbouw van menselijk kapitaal **tast het verdienvermogen aan**.
- Economische schade is ook op korte termijn groot, omdat **ouders minder kunnen werken** als ze zich op zorg en onderwijs van kinderen moeten richten.

2. Online onderwijs versterkt scheidslijnen.

- **Binnen generaties**: bij kinderen met een lage sociaaleconomische status was de leerwinst tijdens de online lesperiode negatief.
- En **tussen generaties**: de schade slaat eenzijdig neer bij jongeren.

3. Online onderwijs schaadt de gezondheid

- Uit onderzoek volgt dat **in de periode waarin scholen en kinderopvang in de eerste golf gesloten waren, fors meer kinderen (40.000 kinderen, ten opzichte van 15.000 kinderen in een vergelijkbare periode) slachtoffer waren van mishandeling**. Ze kregen te maken met emotionele verwaarlozing en waren getuige van huiselijk geweld.

Gedeeltelijke heropening PO is te prefereren boven afstandsonderwijs maar moet wel goed voorbereid worden

- Gedeeltelijke heropening van het PO (d.w.z.: halve klassen; kinderen gaan om de dag naar school eventueel met leeftijdsdifferentiatie: jongere kinderen volledig naar school) is een aanzienlijk minder aantrekkelijke tussenoptie, want voordelen zijn disproportioneel kleiner (bijv. tav de inzetbaarheid van ouders) en er zijn operationele complicaties.
- Maar negatieve maatschappelijke gevolgen van volledige sluiting van het PO zijn te groot, dus gedeeltelijk opening (met duidelijke randvoorwaarden zoals gehele schooldagen) is te prefereren boven afstandsonderwijs.
- Bij de buitenschoolse opvang (BSO) zal gekozen moeten worden voor het gesloten houden van de BSO, behoudens de noodopvang, óf voor gedeeltelijke opening van de BSO. Dit laatste vergt een goede voorbereiding en harde afspraken tussen scholen en alle bij hen actieve BSOs. In beide gevallen moet de compensatieregeling blijven bestaan.
- Overwogen kan worden de dagopvang (0-4 jaar) en de gastouderopvang geheel te openen, zodat de druk om grootouders in te zetten of informele opvangarrangementen (met meer contactmomenten met vaak kwetsbare volwassenen) wordt verminderd.

Langetermijnhoudbaarheid van veel maatregelen beperkt

- De schade van veel contactmaatregelen neemt toe naarmate de maatregelen langer aanhouden. Denk aan oplopende onderwijsachterstanden, teruglopende gezondheid en slinkende financiële buffers, agv gesloten scholen, sportclubs en detailhandel en andere sectoren.
- Daarom groeit het belang van het werken aan slimme oplossingen om sectoren zo snel mogelijk weer te openen en te kijken naar wat wél kan. Denk bijvoorbeeld aan:
 - Testbeleid in het onderwijs
 - Click-and-collect oplossingen voor de detailhandel
 - Spreiding bezoekers
- Naleving blijft een aandachtspunt. Dit rechtvaardigt een nog grotere en stevigere inzet op (slimme) communicatie en eenduidige/eenvoudige maatregelen.
- Voor een goede onderlinge afweging van mogelijke versoepelingen is het cruciaal dat RIVM meer inzicht geeft in de veronderstelde effecten op virusverspreiding (contactmomenten, reisbewegingen), ten minste ten opzichte van elkaar (bijv: contactberoepen openen vs. sportscholen openen vs. detailhandel openen etc).

Sluit in geval van noodzaak tot verzwaring aan bij waar besmettingen plaatsvinden, neem GEEN symbolische maatregelen

- Bij het verzwaren van maatregelen: sluit aan bij waar de problemen liggen. Verzwaar NIET daar waar geen problemen zijn. Neem dus geen symbolische maatregelen.
- Het sluiten van scholen met als doel om ouders te dwingen thuis te werken is onwenselijk. Er moet daarom gezocht worden naar andere manieren om thuiswerken te stimuleren.
- Van een nieuwe dringende oproep valt echter weinig meer te verwachten, dus zal gekeken moeten worden naar andere typen instrumenten (tentatief):
 - Werkgevers gericht aanspreken op naleving van thuiswerkadvies, bijvoorbeeld door Veiligheidsregio's bij regionale netwerken van werkgevers te laten langsgaan;
 - Top-down kantoren sluiten via de Twm; beoordeling en bewijslast bij noodzaak fysieke aanwezigheid ligt bij werkgever.
 - Gedragsinterventies: bv. opstellen van een afwegingskader/checklist thuiswerken: werknemers en werkgevers werken in de praktijk bij twijfel nu niet thuis, omdat "tenzij het echt niet anders kan" niet is geconcretiseerd;
 - Thuiswerkplicht in vorm van benodigd werkgeversbewijs voor gerechtvaardigde uitzondering;
 - Naming and praising/shaming;
 - Kijk naar financiële/fiscale prikkels om thuiswerken te stimuleren.
- Aangezien thuisbezoek een belangrijke bron van besmettingen is, ligt bij verzwaring aanscherping van dit advies voor de hand.
- Ook kan worden verzwafd door de bescherming van kwetsbaren te intensiveren (zoals maximaal 3 bezoekers per week).